

ΚΩΜΙΚΗ ΤΡΑΓΟΔΙΑ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

ΜΕΛΛΑ ο' ἐγὼ νὰ χρησιμεύσω ὡς μάρτυς εἰς τὴν δίκην τοῦ Δ. καὶ ἡ ἀδελφή του μὲ εἰδόποιήσε τὴν παραμονὴν νὰ μὴ λείψω ἐκ τοῦ δικαστηρίου. Τὴν διεθεθαίωσα ὅτι θὰ ἥμην ἀπὸ τοὺς πρώτους, διότι ἐνδιεφερόμην πράγματι ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου, καλοῦ καὶ τιμίου ναυτικοῦ, ὑπηρετοῦντος ὡς ὑποπλοιάρχου εἰς ἐν ἀτμόπλοιον μιᾶς ἑταῖρίας. Εἶχε συμβῇ ὑπεξάρεσις ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων πραγμάτων ἐκ τοῦ ταχυδρομικοῦ σάκκου, καὶ ὁ Δ. μετὰ τοῦ λογιστοῦ καὶ τίνος ἄλλου, προφυλακισμένοι πρὸ τριῶν μηνῶν, ἐκαλοῦντο τέλος νὰ δώσουν λόγον διὰ τὴν γενομένην κατάχρησιν, ητις ἔβάρυνε καὶ τοὺς τρεῖς.

Ἐγὼ δὲν ἥξευος τίποτε σχετικὸν μὲ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, ἐκαλούμην δὲ νὰ εἴπω περὶ τοῦ ἥθικοῦ τοῦ Δ. ἂν ἥθελε χρειασθῆται τοῦτο.

— Τὸν ἀφάνισεν αὐτὴ ἡ δουλειά, μοῦ εἴπεν ἡ ἀδελφή του· τὸν ἐπερίμενεν ἄλλου πλοιαργία καὶ μὲ τὴ στραβοδουλειάν αὐτὴ, ποῦ δὲ ἔζερε κανεὶς ποιὸς τὴν ἔκαμε, πάσι νὰ γάσῃ τὴ σειρά του· γιὰ δόνομα Θεοῦ, κάμετε δὲ τι μπορεῖτε γιὰ τὸν ἀθώο· ὠμίλησα καὶ τοῦ κυρίου Α...

Τὴν ἡσύχασα, ὅσον μοῦ ἦτο δυνατόν.

Εἰς τὸ Κακούργιοδικεῖον ἐκαλούμεθα εἰς τὰς 8 ὥρας τῆς πρωΐας, ἀπὸ τῆς 7ης ὥμως ἡ αἰθουσα καὶ οἱ διάδρομοι τοῦ παμπαλαίου κτιρίου ἔτριζαν ὑπὸ τὰ βήματα τοῦ ποικιλομόρφου κοινοῦ. Εἰς τὸ βάθος τῆς εὐρυχώρου αἰθούσης ἦτο ἡ ἔξεδρα, χωριζομένη ἀπὸ τοῦ διὰ τὸ κοινὸν προωρισμένου χώρου, διὰ ἔυλτίου δρυφάκτου. Εἰς τὸν μακρὸν διάδρομον καὶ εἰς τὴν αἰθουσαν συνωθοῦντο, ἐκτὸς δικαστικῶν, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, ἔμποροι, ἔργατικοι, βαδίζοντες καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, προσαγορεύοντες ἄλληλους — οἱ γνωστοί, ἐννοεῖται — καὶ περιμένοντες ἀνυπομόνως τὴν ἀφίξιν τῶν δικαστῶν.

Εἰσῆλθε εἰς ἐν τῶν δωματίων τοῦ διαδρόμου, ὅπου ἐκάθητο
οἱ κατηγορούμενοι. Ὁ Δ. ἐκάπνιζεν εἰς μίαν γωνίαν, ἔχων πλη-
σίον του τὴν ἀδελφήν του. Τὸν ἔχαιρέτησα, ἐκεῖνος δὲ μοῦ ἔθλιψε
τὴν χεῖρα, χωρὶς νὰ ἔκστομίσῃ λέξιν· ἐφκίνετο ἀπαθέστατος, ὡσάν
τίποτε νὰ μὴ τὸν ἐθάρυνε, ἐνῷ ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἀδελφῆς
του ἐφκίνετο ἐζωγραφημένη μία ἀγωνιώδης προσδοκία καὶ ἡ ἀνη-
συχία ἔκεινη, τὴν ὁποίαν γεννᾶ ὁ φύσις ἐνδεχομένης συμφορᾶς...
Ὁ Δ. ἦτο εὐτραφέστερος καὶ λευκότερος ἢ ἄλλοτε· ἡ τρίμηνος
κάθειρξις εἶχεν ἐντελῶς ἀλλοιώσῃ τὸ ἄλλοτε ἴσχυρόν, ἡλιοκαυμέ-
νον πρόσωπον τοῦ ναύτου καὶ ἡ ἔλλειψις καθηροῦ ἀέρος εἰχε προσ-
δώσῃ εἰς αὐτὸ μίκη λευκωκιτρίνην χροιάν. Η ἀδελφὴ μοῦ ἔξε-
φρασεν ἐκ νέου τοὺς φύσιους καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς· τὴν ἐνεθάρυνα
καὶ πάλιν καὶ ἀπομακρυνθείς, ἀνεμίχθη μετὰ τοῦ πλήθους. Τὴν
στιγμὴν ἔκεινην ἦλθεν ὁ Α., φίλος μοῦ καὶ προστάτης τοῦ Δ.,
λίαν ύπερ αὐτοῦ ἐνδιαφερόμενος. Εὐθὺς κατόπιν ἥρχισεν ἐργόμε-
νοι οἱ ἔνορκοι, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, καὶ ὁ Α. ἐπληγίσαςεν ἔνα
ἔκαστον (ἥσαν ὅλοι γνωστοὶ του), μεθ' οὖ ἀντήλλασσε λέξεις τι-
νὰς, ἡ ἔννοια τῶν ὁποίων ἦτο ὅτι ὁ Δ., ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος
του, δὲν ἤδυνατο διὰ κανένα λόγον νὰ εἴνε ἔνορκος. Ἄν καὶ τὸ
ἐπιγείρημα ἦτο ὀλίγον ἀμφιβόλου φύσεως, οἱ ἔνορκοι οὐχ' ἥττον
ἥκουν τὸν Α. εὐμενῶς, ύποσχόμενοι τὴν ἥθικὴν συνδρομὴν των·
ἔγὼ δὲν ἔγνωριζα κανένα ἐκ τῶν ἔνορκων καὶ στηρίζόμενος ἐπὶ
τῶν κιγκλίδων, περιειργαζόμενος τὸν συρρεύσαντα κόσμον, τὸ πλεῖ-
στον τοῦ ὁποίου ὠδήγηει ἡ ἀργία καὶ ἡ περιέργεια.

Εἰς τὰς 8 ½ ἀκριβῶς ἔξηλθον ἐκ παρακειμένου δωματίου οἱ
δικασταὶ μετὰ τοῦ ἀντεισαγγελέως καὶ τοῦ γραμματέως, ἀνηλθον
ἐπὶ τῆς ἔξεδρας καὶ κατέλαθον τὰς θέσεις των. Ἡσαν ὅλοι ἐνδυ-
μένοι ἀτημέλητα, τοῦ ἑτέρου μάλιστα τῶν δικαστῶν τὸ ύποκά-
μισον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στήθους, ἔχασκε καὶ ὁ λαιμοδέτης του
γαλαρῶς δεδεμένος, εἶχε τιναχθῆ σχεδὸν ἔξω τοῦ περιλαιμίου.
Παρ' ἡμῖν, οὐδὲν σημεῖον διακρίνει τοὺς δικαστάς, ἀντιθέτως πρὸς
ὅτι γίνεται ἀλλαχοῦ, ὅπου τοὺς κριτάς, κατὰ τὴν ἔκτέλεσιν τοῦ
καθήκοντός των, κοσμοῦσιν ἀλύσσεις χρυσωμέναι· ἡ τίθεντοι, σύμ-
βολα ἐπιβάλλοντα εἰς τὸ πολὺ κοινὸν καὶ συνεπῶς ἀναπόφευκτα.
Τὰ πρόσωπα τοῦ δικαστικοῦ δράματος ἥσαν ὅλη παρόντα. Προσ-
εκλήθησαν οἱ κατηγορούμενοι πρὸς οὓς ἀπηγγέλθη ἡ κατηγορία.
μετὰ τοῦτο δὲ, ὁ δικαστικὸς κλητήρος, ὁ καὶ καφεπώλης τοῦ δικα-
στηρίου, ἀνὴρ μεστῆλιξ, προγάστωρ, κοντόχονδρος, μὲ φορέματα
ἔξ ύφασματος εὐτελοῦς καὶ οὐχὶ ἀμέμπτου καθηριότητος καὶ μὲ
ἀνοικτὴν τὴν τραχηλῷαν τοῦ ρυπαροῦ του ύποκαμίσου, κρατῶν
διὰ τῆς δεξιᾶς τὰς κιγκλίδας τῆς ἔξεδρας καὶ τὸ πρόσωπον ἐστραμ-

μένον ἔχων πρὸς τὸ κοινόν, ἥρξατο ἐκφωνῶν τὰ ὄντα μάταια τῶν μαρτύρων μὲ φωνὴν ὀξυτάτην, ὡς φωνὴν φοβισμένου γηγενίσκου, ἐνῷ οἱ θεαταὶ ἐπηγαινοῦρχοντο καὶ συνωμίλουν, χωρὶς κανεὶς νὰ φαίνετ' ἐνοχλούμενος ἀπὸ τὸν ἀδιάκοπον θόρυβον. Οἱ κατηγορούμενοι ἐκάθηγητο ἐπὶ τῶν ἑδωλίων των, οἱ δὲ ἔνορκοι, οἱ κληρωθέντες, ἐπὶ τῆς ἐξέδρας. Οἱ μάρτυρες, ἔκετας θέντες ἀνὰ εἰς, κατέθεσαν ὑπὲρ τῶν κατηγορούμενών, κατόπιν ὁ πρόεδρος ἐκάλεσε τοὺς τελευταίους εἰς ἀπολογίαν. Ἐπῆλθε σχετικὴ ἡσυγία. Ὁ πρώτος καὶ ὁ δεύτερος, μ' ἐπιχειρήματα πειστικὰ καὶ μᾶλλον ἦττον εὐγλώττως, ἔιστορησαν τὴν ὑπόθεσιν, πειρώμενοι ν' ἀποδεῖξουν τὴν ἀθωάτητά των ἴδιως ἐπέμενον εἰς τὸ δῆτι, τόση εἶνε ἡ ὑπάρχουσα ἀταξία καὶ ἡ ἔλλειψις ὠρίσμενων κανονισμῶν, ὥστε αἱ ζητουμεναι εὐθύναι εἰν' ἐντελῶς ἀδικοι. Ἡ ἀπολογία των ἔκαμεν αἰσθητιν. Κατόπιν ἤλθεν ἡ σειρὰ καὶ τοῦ Δ. νὰ προσέλθῃ. Ἡ ἀδελφὴ του, πλησίον μου ἰσταμένη, ἐσταυροκοπήθη. Ἐνετείναμεν τὴν προσογγῆν μας· ὁ πρόεδρος ἡρώτα, ἀλλ' ὁ Δ. ἢ δὲν ἀπεκοίνετο, ἢ ἐψιθύριζεν ἀσυνάρτητα καὶ αἱ ἀπαντήσεις του ἔφευγον μέχρις ἡμῶν εἰς ἕνα συγκεχυμένον βόμβον.—Τί ἔπαθε; ἔλεγκ καθ' ἔαυτὸν στενοχωρημένος. Ἐρωτηθεὶς ἀνεῖγαμος ἢ δχι, ἐσιώπη, ἀλλ' ὁ πρόεδρος ἐπέμενε καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Δ. ἐξῆλθεν ἔνα ψέλλισμα ὅλως ἀκιτάληπτον. Ὁ Α. ὅστις ἰστατο βήματά τινα πρὸ ἐμοῦ, μὲ παρετήρησεν ἀπορῶν. Εὔτυχῶς κάποιος ἀπήντησεν, ἀντὶ τοῦ Δ., ὅτι εἶνε ἀγαμος καὶ ὁ πρόεδρος προέβη περαιτέρω. Ἡ ἀδελφὴ του ἀνεστέναξε, μαντεύσασα, τὴν φορὰν αὐτῆν, τὴν ἀφορμὴν τῆς σιωπῆς τοῦ ἀδελφοῦ της. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Δ. ὑπέστη προσφυνῶς μαρτύριον. Διότι ἦτο καὶ ἔγγαμος καὶ ἀγαμος. Εἶχε σύζυγον κατά τύπους, ἀλλὰ δὲν εἶχε κατ' οὐσίαν τί ν' ἀπαντήσῃ; Εἶχε νυμφευθῆ ἐξ ἐρωτος, ἀλλά, μετὰ διετῆ συμβίωσιν, ὁ συζυγικὸς δεσμὸς διεπάσθη, ἀγνωστον διὰ τίνας λόγους. Τί νὰ εἴπῃ εἰς τὸν πρόεδρον; Καὶ διατί οὕτος ἐπέμενε νὰ τὸν ἐρωτᾷ; τί τὸν ἔμελλε; Αἱ σκέψεις αὐτὰὶ ἐγενήθησαν αὐτοστιγμεὶ εἰς τὸν τεταρχημένον του, προφανῶς, ἐγκέφαλον. Βεβαίως ἡ ἐρώτησις τοῦ προέδρου ἦτο τυπικὴ τοῦ ἀνέξεσεν ὅμως, προδήλως, πληγὴν μὴ ἐπουλωθεῖσαν ἔτι. Ὁ δικαστὴς τοῦ ἐφάνη πρὸς στιγμὴν κοινὸς ἀνθρωπος, ἐρωτῶν ἀπὸ κακεντρέγειαν. Καὶ εἶνε ἀνάγκη λοιπόν αἱ μυχαίτεραι πληγαί, οἱ μυχαίτεροι πόνοι, ν' ἀνακέωνται τόσον ἀσπλαγχνα, εἶνε ἀνάγκη, πᾶν ὅ, τι θέλει; ἔνας νὰ κρύψῃ, νὰ θάψῃ διὰ παντὸς εἰς τῆς ψυχῆς του τὰ βάζη, ν' ἀπλώνετ' ἐπὶ τοῦ τάπητος, νὰ ἐκτίθεται εἰς τὴν ἀγορὰν πρὸς κοινὴν θέσην, πρὸς κορεσμὸν προστύχου περιεργείας; Αἱ σκέψεις αὐτὰὶ ὅλαι ἀνεστράφησαν, ἀνεκινήθησαν εἰς τὸν πτω-

χόν ἐγκέφαλον τοῦ ὑποδίκου καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ προέδρου ἔμεινεν ἐντελῶς ἄφωνος· οὐτ' ἐπειράθη ν' ἀπαντήσῃ. Τὰ χεῖλη τοῦ συνεσφίγγιθησαν καὶ ἔμεινε μὲ τὸ βλέμμα ἀπλανές.—Τί ἔπαθε λοιπόν; μὲ τῇσα διὰ τοῦ βλέμματος ὁ Α. 'Ο δὲ πρόεδρος, ὡσὰν ἀδιαφορῶν δι' ὅλ' αὐτά, μετά τινας ἀκόμη ἐρωτήσεις, συμβουλευθεὶς καὶ τοὺς συναδέλφους, τὸν ἀπῆλλαξε τοῦ μαρτυρίου, προσκαλέσας αὐτὸν νὰ κατήσῃ. Εἶχεν ἥδη μορφώση τὴν γνώμην του. Καὶ αὐτὸς ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν εὗρε στοιχεῖα κατηγορίας, οὐδὲ ἐκρίθη ἀνάγκη νὰ διασκεψθῶσιν οἱ ἔνορκοι. Τὸ δικαστήριον, χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν συνεδρίαν, ἐκήρυξε τοὺς κατηγορούμενους ἀθώους.

'Ηκολούθησε θύρυσος· ὅλοι ἐζήτουν νὰ ἔξελθουν ὅμοι καὶ συνωθοῦντο εἰς τὴν θύραν τὴν πρὸς τὸν διάδορο μον., ἐνῷ τηρούετο ἥδη ὁ κρότος τῶν βημάτων τινῶν, κατεργομένων τὴν κλίμακα. Μετ', ὅλίγον ἡ αἴθουσα ἐκενάθη. Εἰς ἐν δωμάτιον ὑπεδέχθη τὸν Δ. ἡ ἀδελφὴ του μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὄφθαλμους, δάκρυα, ἐννοεῖται, γκράς. Μετὰ πολυειδῆ βάσκνα καὶ σγωνίας καὶ φόβους, ἀπεδόθη τέλος δικαιοσύνη εἰς τὸν ἀδελφὸν της, τὸν τίμιον ναυτικόν, τὴν μόνην της ἀγάπην καὶ τὴν μόνην της παρηγορίαν. Η δρᾶσις του, διακοπεῖσα πρὸς καιρὸν ἀποτόμως, θὰ συνεχίζετο, ἐπ' ἀγαθῶν καὶ ἔαυτοῦ καὶ τῶν πεσού αὐτόν. Προστήθομεν—έγώ καὶ ὁ Α. καὶ τοὺς συνεγάρημεν. Ή ἀδελφὴ διεχύθη εἰς μυρίας εὐγαρίστιας· ἐκεῖνος οὖμας, ὁ Δ. ἔμενεν ἀπαθῆς καὶ τώρα· ὅλιγας λέξεις ἐψιθύρισεν ὡγράς, ἀτόνους... τὸ ἀπεδώκαμεν εἰς συγκίνησιν καὶ ἀπῆλθομεν.

Τὴν ἐπιστήσαν μ' ἐπεσκέψθησαν κατ' οἶκον ὁ Δ. μετὰ τῆς ἀδελφῆς του. "Ηρχοντο νὰ μ' εὐχαριστήσουν καὶ πάλιν καὶ νὰ μ' ἀποσκαρετήσουν.

— Φεύγομε ἀπόψε γιὰ τὴν πατρίδα, εἶπεν ἡ ἀδελφὴ.

— "Ισως ἔλθω κ' ἔγω γρήγορα, τῆς εἶπα.

— Τὸν ἀδελφό μου ὅμως δὲ θὰ τὸν βιάζεται νὰ γυρίσῃ γιὰ νὰ δοθῇ στὴ δουλειά· πρέπει νὰ κερδήσῃ τὸν καιρὸ πούχασε.

'Ο Δ. ἐσιώπα καὶ τώρα· μ' εὐχαριστησε μόνον μὲ μίαν λέξιν, ἥτο δὲ ἐντελῶς γαλήνιος. Εἶνε ἀληθές ὅτι οὐδέποτε διεκρίθη ἐπὶ εὐγλωττίᾳ, ἡ ἐξακολουθητικὴ ὅμως αὐτὴ ἀφοσία του, εἶχε τὸ παράδοξον... 'Ηθέλησε νὰ τὸν κεντήσω κάπως καὶ τὸν ηρώτησε τὶ ἐσκόπευε νὰ κάμη τώρα, καὶ μ' ἀπήντησε, μ' ἔνα τόνον ἀσταθῆ, ἀλέσθαιον καὶ μ' ἔνα ὑφος ὡσὰν μυστηριῶδες, ὅτι ἔχει κάτι σχέδια... Καὶ συνώδευσε τὰς λέξεις μ' ἔνα μειδίαμ' ἀλλοκτον, τὸ ὄποιον μ' ἐτάραξε, ἀγνοῶ διατί—καὶ διενοήθηγε εὐθὺς

ὅτι, καθὼς ύπάρχουν μειδιάματα φωτεινό, προξενοῦντα φῶγος εὐφροσύνης, ύπάρχουν καὶ ἀντίθετα, δύσυηρά μειδιάματα, ζοφερά, μειδιάματα φρίκης... Διατί δύως μ' ἐπῆλθεν ἡ σκέψις αὐτή;

II.

Μετὰ 15 ήμέρας συνήντησα εἰς τὴν ἴδιαιτέραν πατρίδα τὸν Δ. καὶ τὴν ἀδελφήν του. 'Αλλ' ὅποια μεταβολή! ὅποια σχεδίων ἀνατροπή, ὅποια ἀποσύνθεσις ψυχικῶν δυνάμεων, ἀρτίων πρὸ μικροῦ ἀκόμη, ὅποῖς χαλασμὸς ἀνέμενε τοὺς ἐκπλήκτους ὄφθαλμούς μου! 'Οχι πλέον τρεμούστης, ἐνόχῳ γειρός, ἐγκληματικὸν κίνημα, δχ! πλέον ὑπεξαίρεσις δέματος ταχυδρομικοῦ, ἥ τι πασχαπλήσιον, προκαλοῦν μόνον μειδιάμα περιφρονήσεως, ἀλλὰ συνέθη τώρα μία ἄλλη, ὅλως διαφορετική, μία υπεξαίρεσις ἥτις θὰ ἡδύνατο νὰ ὀνομασθῇ γιγαντιά, μία ὑπεξαίρεσις διαστάσεων ἀμετρήτων, ἔνας τέλειος ψυχικὸς χαλασμός, συντελεσθεὶς ὑπὸ μᾶς γειρός μοναδικῆς ἐν τῇ ἀπολύτῳ αὐθαίρεσίᾳ, Ψηλαφητῆς ἐν τῇ ἀφανείᾳ, τόσον καταπληκτικῆς ἐν τῇ δυνάμει, ὅσον καὶ ἀκταληγόπτου εἰς τὰς ἐνεργείας. Συνετελέσθη ἀδικία, ἥτις θὰ ἥτο ἀδικία ὑπερτάτη! Συνετελέσθη μία κλοπή δυνάμεων ψυχικῶν, μία ἀρπαγή του θησαυροῦ ἐκείνου, τὸν ὅποιον αὗτη ἡ ἀπόλυτος δύναμις ἐνέβαλεν εἰς τὴν ὥλην, συνανέμεις μετ' αὐτῆς...

'Ο Δ. ἥτο παράφων... Αἱ πρὸ μικροῦ ἰσόρροποι διανοητικὲς δυνάμεις συγκλονισθεῖσαι κατέπεσαν τὴν πρώην σοφὴν ἀρμονίαν διεδέγηθη τὸ γάρος... 'Ο Δ. δὲν εἶναι πλέον ὁ ἀτάραχος ἐκεῖνος, ὁ σεμνός, ὁ ἄφωνος ἄνθρωπος. 'Εν ἐγκεφαλικὸν μυστηριῶδες ἀνακτώμα, μία ψυχικὴ ἀναστάτωσις μετέβαλεν ἀσθὴν τὸ οἰκοδόμημα. 'Εγειρι τώρα πτερά εἰς τοὺς πόδας ὁ Δ. καὶ ἡ γλῶσσα του πασπαίει εἰς ἔνα χείμαρρον φλυαρίας ἀκταλάσσετον, ἀσύνδετον, ἔξω φρενῶν· εἶναι τι καταπληκτικὸν καὶ φέρει φῶγος ἡ χαλάρωσις αὐτῆς, ἡ διανοητικὴ αὐτὴ ἐξάρθρωσις...

Καὶ συνέθη τοῦτο ἔξαφνα, μίαν νύκτα... 'Ητο μὲν σιωπηλὸς ἀπό τινος, ἀλλὰ σεμνός, ἡρεμούσ, ὅπως ἄλλοτε.

Συνέθη δὲ τοῦτο κατόπιν μέθης. Συνδιεσκέδαζε μὲ φίλους του ὅτε, τὴν νύκτα ἐκείνην ὑπῆργε καὶ ἐκτύπησε τὴν θύραν τοῦ οἴκου τῆς πρώην συζύγου του. 'Εκείνη τὸν ἐδέχθη μ' ἔνα αἰσθημα, ἐν ὧ συνυπῆρχε καὶ χαρὰ καὶ λύπη καὶ σύγγυσις καὶ ταραχή, τῆς ὅποιας δὲν ἡδύνατο νὰ δρίσῃ τὴν φύσιν... 'Απὸ τῆς ἡμέρας του χωρισμοῦ των, ἔζουσε μόνη, μὲ τὴν μητέρα της, μὲ μίαν λύπην θυμεῖται καὶ μὲ καρμιάν πλέον ἐλπίδα... Τώρα, ἔξαφνα, τῇ ἐπαρουσιασθη ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον δὲν ἥλπιζε ποτὲ πλέον νὰ ἴδῃ· καὶ δὲν ἐθράδυνε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἥτο μεθυσμένος δχ! μόνον ἀπὸ σίνον,

ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἔρωτα, ἔνα ἔρωτα θοουθώθη, παράφοσον, ἄγριον, γλυκὺν δέ, πρᾶον, ἡρεμόν, σχεδὸν ταύτοχρόνως . . . Ἡτο χείμασ-
ρος ἀφρίζων καὶ βροντῶν καὶ μυκώμενος, ἅμα δὲ ρυάκιον, ἀπαλά,
γλυκά, μεθυστικά κελαρύζον καὶ κυλιόμενον· ἦτο ὁ νοῦς, παλαίων
κατὰ τῆς ἀποσυνθέσεως καὶ ἦτο τὸ χάρος, ἔνα χάρος ἐρεβῶδες, δια-
κοπτόμενον πότε πότε ἀπὸ στιγμαῖς λάμψεις, λείψανα κόσμου
συντριβομένου... Καὶ ὅλα τὰ συναισθήματα ὅπου τὸν ἔβασάνιζον,
μέσα εἰς ἔνα ἰλιγγιῶδες μίγμα κραυγῶν, γελώτων, δακρύων,
ἀρῶν, ἐκστάσεων, τὰ ἔξετυλίζεν ὅλα, τὰ ἔξεφρασε, τὰ παρουσίασε
ποὺ τῆς καταπλήκτου, τῆς φοβισμένης συζύγου, ἥτις δὲν ἤζευρε,
νὰ χαρῇ, ἢ νὰ λυπηθῇ, νὰ μειδιάσῃ, ἢ νὰ θρηνήσῃ καὶ πάλιν·
ἡ αγωνία τῆς ἦτο ἀγωνίας ἐκτάκτως τραγική. Μέσα εἰς τὸ χάρος
τῶν ἀσυναρτήτων τοῦ συζύγου φράσεων, εἰς τὸν χείμαρρον ἐκεῖ-
νον τῶν λόγων, τῶν συγκρουομένων ἐννοιῶν, μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν
κυκεῶνα, μάτην ἐζήτει κάποιον φῶς, κάποιον σπινθῆρα φωτός,
διὰ μέσου τοῦ ὅποιου νὰ διαβλέπῃ, ἔστω καὶ κάτι τι ὄμοιάζον μὲ-
τὴν εὐτυχίαν ἐκείνην, τὴν πρώτην . . . Ἐκεῖνο, ὅπου μετὰ κόπου
πολλοῦ συνελάμβανε, ἥσαν ἀραι κατὰ τῆς συκοφαντίας, τοῦ θη-
ρίου, τοῦ ὅποιου ὅμως συνέτριψε τῷρα τὴν κεφαλὴν καὶ κάτι
ώσαν ύποσχέσεις περὶ μέλλοντος γεμάτου εὐδαιμονίαν μὲ μίαν γυ-
ναῖκα . . . ώσαν ἐκείνην ὅποῦ εἴχε μίαν φοράν...

Ἡ κατάστασίς του ἐνέπνεεν οίκτον καὶ ἡ θέσις τῆς γυναικὸς
ἦτο ἀφόρητος, ὅτε ἱκούσθησαν ἔξω φώναι, δικυρτυρίαι, κατά-
ραι . . . Ἡτο ἡ ἀδελφὴ τοῦ Δ.—ἀδιάλλακτος ἐχθρὸς τῆς συζύ-
γου του — ἥτις, φοβουμένη συυφίλωσιν, ἥλθε νὰ τὸν ἀποσπάσῃ
ἐκεῖθεν . . . Ἡκουσε τὰς φωνὰς ἐκεῖνος καὶ ἐσιώπησεν αἴφνης.
Προσήλωσεν ἐπὶ τῆς συζύγου βλέμμα τὸ ὅποιον δὲν ἔξεφραζε τί-
ποτε, ώσαν ἡ ζωὴ νὰ εἴχε σθεσθῆ ἐν αὐτῷ . . . Ἡ φωνὴ τῆς
ἀδελφῆς, ἥτις τὸν ἐκάλει, ἐπανελαμβάνετο ἐπιτακτική. Ἡ σύζυ-
γος, ἥτις κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας, ὑπέστη ὅλην τὴν φρίκην καὶ
ὅλην τὴν ἀγωνίαν, ἥν ύφισταται ναυαγὸς παλαίων ἐν ὕδατι θυέ-
λης ἐναντίον λυσσωδῶν κυμάτων, συνεστάλη ώσαν φοβισμένον
πτηγόν· αἱ φυσικαὶ τῆς δυνάμεις τὴν εἴχον ἐγκαταλίπη . . . Ο
Δ. ἡγέρθη ἀποτόμως, ἐβάδισε πρὸς τὴν θύραν, κατέβη τὴν κλί-
μακα, χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν καὶ ἡκολούθησε τὴν ἀδελφήν.

Ἡ σύζυγος ἔκλεισε τὴν θύραν τῆς καὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα
ἔκλαιε . . . Ἐκεῖνος ὅμως, ὁ σύζυγός της, ἐγελοῦσε τὴν νύκτα
ὅλοκληρον . . . Ὁδηγηθεὶς ἐν σιωπῇ ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς εἰς τὸ οἰ-
κημά των, ἐζήτησεν αἴφνης πολλὰ φῶτα. Ἡναψε μόνος τοὺς λύ-
γνους καὶ ὅσα εὗρε κηρία, ἐνῶ δὲ ἡ ἀδελφή, καθήσαται ἐπὶ τοῦ
σοφῆ, τὸν ἔβλεπεν ἀνήσυχος, ἐκεῖνος ἥργισε νὰ διατρέχῃ ἐμπρὸς.

δπίσω, καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, μὲ βήματα μεγάλα, τὸ δωμάτιον καὶ νὰ γελᾶ, νὰ γελᾶ... Μερικὰ παιδιά, ἐλκυσθέντα ἀπὸ τὸν γέλωτα, τὸν θορυβόδη, ἐσωρεύθησαν παρὰ τὴν θύραν, ἀλλ' ἡ ἀδελφὴ σπεύσασα, τὴν ἐκλείδωσε καὶ ἔμεινε μόνη μετ' ἑκείνου. Αὐτὸς ἔξηκολούθει νὰ γελᾶ, νὰ λέγῃ ἀσυνάρτητα, συγκεχυμένα, ἀλλόκοτα καὶ νὰ γελᾶ ἔνα γέλωτα παράδοξον... Ἡ ἀδελφὴ ἐφοιχία εἰς τὴν θέαν τοῦ ἔξημμένου ἑκείνου προσώπου τὸ δποῖον ἐγέλα διαρκῶς καὶ δποῦ ἐμόσφυζε παραδόξως, ἐνῷ οἱ πόδες του περιεστρέφοντο εἰς ἔνα στροβίλον ἀκατανόητον... Πρώτην φορὰν ἐπὶ ζωῆς της ἔθλεπε τοιαύτην μέθην, ἔξαφνα δέ, μία ἴδεα φρικτὴ διηγήθε διὰ τοῦ ἐγκεφάλου της, τόσον φρικτή, δποῦ τῆς ἔφερε πόνον καὶ δποῦ ἥρνειτο νὰ τὴν παραδεχθῇ καὶ τὴν ἀπέκρουε, κινοῦστα δρμεμφύτως τὰς χειρας ὡς πρὸ ἔχθρου δρατοῦ... ἀλλ' ἡ ἴδεα ἑκείνη ἐπανήρχετο ἐπίμονος καὶ τὴν ἔκαμνε ν' ἀνατριχιάζῃ ἀπὸ φόβον καὶ φρίκην... Ἐκείνος ἔλεγεν, ἔλεγεν ἀσυνάρτητα, ἐκάγγαζεν, ἐθημάτιζεν, ἔτρεχε καὶ τοῦτο ἐπὶ ὥρας, μέχρι τῆς αὐγῆς. Οι λύχνοι ἀπέθηκον δι' ἔλλειψιν ἐλαίου καὶ τα κηρία ἐτρεμόσθυναν ἔξηντλημένα· οἱ πόδες τοῦ Δ. ἔτρεμον ἀπὸ κόπωσιν· εἶχον διατρέξη πολλὰ μίλλια εἰς μάτην, ἀσκοπα, περιστρέφομενα εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μέρος, ἀπαράλλακτα ὅπως αἱ συγκεχυμέναι ἴδει του περιεστρέφοντο εἰς μάτην, χωρὶς διεύθυνσιν καὶ χωρὶς λόγου...

'Αλλ' ἐπῆλθε περὶ τὴν αὐγὴν τελεία ἔξαντλησις καὶ ἀπεκοιμήθη ἐπὶ τοῦ σοφᾶ. Ἡ ἀδελφὴ δὲν εἶχε ὑπονον καὶ παρεφύλαττε τὴν ἔγερσίν του μὲ ἀπερίγραπτον ἄγωνιαν...

Περὶ μεσημβρίαν ἀφυπνίσθη καὶ ἀνετινάχθη.—Φῶτα! φῶτα! ἀνέκραξε. Ἡ ἀδελφὴ τὸν ἤτενισε κατὰ πρόσωπον τρέμουσα... Πῶς; ἡ μέθη δὲν ἐπέρασεν ἀκόμα; ἥρωτησεν ἀπηλπισμένη, ωσάν νὰ ἔζητε ἀπάντησιν ἀπό τινα... Φεῦ! ἡ μέθη εἶχε παρέλθη, ἀλλὰ τὴν διεδέχθη ἄλλη... τραγικὴ μέθη...

Τὴν μικρὰν μανίαν, διεδέχθη μανία μεγάλη, μανία διαρκής...

III

'Ητο τρελλὸς καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν! 'Εντὸς ὀλίγων λεπτῶν διέγραψεν ἐνώπιον τῆς ἀδελφῆς, εἰς ἔνα ραγδαῖον παραλήρημα, τὰ σχέδιά του, κάτι σχέδια μεγαλεπήροιλα καὶ ἀφοῦ εἶπεν, εἶπεν, ἐκχύνων τὴν φλόγα, ἥτις τὸν κατέτρωγε, εἰς ἀφρούς ἀκατασχέτου φλυκρίας, ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ, ἀσκεπής ὅπως ἦτο, ἔφυγε ταχύς, σχεδόν τρέχων. Ἡ ἀδελφὴ, ἔξαλλος ἀπὸ λύπην, ἔτρεξε κατόπιν του.

'Η εἰδησίς ἀστραπήδον διέτρεξε τὴν πόλιν καὶ τὰ παιδιά τὸν ἐπῆραν τὸ κατόπιν· ἥτο πανήγυρις δι' αὐτὰ ἡ θέα τοῦ τρελλοῦ!

Τὸν συνήντησα εἰς μίαν καυπήγη ἐνὸς δρουμίσκου· ἐστάθη· μὲν ἡ τένισεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μὲν ἀπλανές τὸ βλέμμα, ἔπειτα ὥσταν νὰ ἐφωτίσθῃ αἴφνης τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ μίαν ιδέαν δραπέτιδα, ἣτις ἐπανήρχετο πρὸς στιγμὴν καὶ τοῦ ἔψυχε τὴν σκοτεινὴν διάνοιαν . . . — Τί κάλυψεις, κύριε Π.; μὲν εἶπεν ἦμερα ἦμερα, καὶ ἔξηκολούθησε τὸν δρόμον του, συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν θορυβώδη πομπὴν τῶν ἀγυιοπάιδων. "Οπισθέν του ἦρχετο ἡ ἀδελφή· μὲ εἰδὲ . . . "Αχ! κύριε, μὲ εἶπε κλαίουσα· τί κτύπημα ἦτο αὐτό! ποιὸς θὰ τὸν γλυτώσται· ἀπ' αὐτὸν καὶ ποιοὺς νὰ βάλω τώρα μεσίτας; . . .

"Ἐκλινα τὴν κεφαλὴν σκυθρωπὸς καὶ ἄφωνος· τί εἶγα ν' ἀπαντήσω;

"Η παραφροσύνη τοῦ Δ. ἦτο τὸ θέμα πάσης ὅμιλιας καὶ ἦτο ἡ χαρὰ τῶν μικρῶν καὶ ἡ διασκέδασις πολλῶν μεγάλων· διότι τὸ κωμικοτραγικὸν τῆς θέσεως ἐκίνει τὸ μειδίαμα καὶ σοθικῶν ἀκόμη ἀνθρώπων. Διέτρεγε τὴν πόλιν ἀσκεπής, βλέπων ἐμπρός του πάντοτε καὶ βάλλων ἐνίστε τὸν δείκτην τῆς δεξιᾶς γειρὸς ἐπὶ τοῦ μετώπου. "Ηρχετο ἐνίστε, ἔξωθεν καφενείου, ἐκάθητο πλησίον τραπέζης, ἔξητει κιμωλίαν καὶ δι' αὐτῆς ἐγκάραττε γραμμάς, ἀριθμοὺς καὶ κάτι τι ὥσταν λέξεις, τὰ δῶρα — ἔλεγε — ὅπου ἐπερίμενε καὶ ὅπου ἔμελλε νὰ μοιράσῃ εἰς τοὺς φίλους του. . .

"Ἐν ἀπόγευμα, ἔξω τοῦ καφενείου, ἐδήλωσεν εἰς φίλους του, ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν θὰ ἤρχοντο οἱ βασιλεῖς, τοὺς ὅποίους ὕφειλε νὰ δεγθῇ. — Τρέχω, εἶπε, νὰ βάλω τὴν στολὴν μου! Καὶ ἀπεμακρύνθη ἐσπευσμένως. Αἴφνης ἤκουσθησαν ἦγοι βιολίου. Ό τρελλος διηγούμενη πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ ἡνωθῆ μὲ μερικοὺς διασκεδάζοντας ἔξωθεν καπηλείου. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔτυγε νὰ διέργεται γερόντιον μικρόσωμον, ἴσγγόν, κυρτωμένον, μὲ βούκαν, καπόταν ναυτικήν, χονδροπέδιλα καὶ φέσι μὲ μακρὰν φούνταν. "Ητο δέ γέρω Κλήμης δέ Ἀνατολίτης, δέ ἐπιλεγόμενος Καισαρίας, δημόσιος κήρυξ, διαλαλητής καὶ ρακοσυλλέκτης. Ἐστάθη πρὸς στιγμὴν καὶ εἰς τὴν θέαν τοῦ παράφρονος, ὃν ἐγνώριζεν, ἐμειδίασε μελαγχολικῶς. Ό Δ. τὸν ἀντελήθη καὶ ὅρμησας, τὸν ἤρπασεν ἀπὸ τὴν ὁσφὺν καὶ ὑπὸ τοὺς ἤγοις τοῦ βιολίου καὶ τοὺς γέλωτας τῶν παρισταμένων, περιεδινήθη μετ' αὐτοῦ μέγιστη ἔξαντλήσεως, ἐνῷ δὲ δύσμοιρος ἀδελφή του, ἰσταμένη παρέκει ἔκλαιε. . .

IV

"Εσύγγαζε καὶ εἰς τῆς πρώην συζύγου γωρίς ἡ ἀδελφή νὰ τὸν ἐμποδίζῃ τώρα. Ποὺς τί; Τί εἶγε νὰ φοβεῖται πλέον ἀπὸ τὸ κινούμενον αὐτὸν πτῶμα; Ή σύζυγος τὸν ἐπειποιεῖτο κλαίουσα. — Γιατὶ κλαίει; τῆς ἔλεγε. — Θά σου γαρίσω βασίλεια! Ενίστε

ἀνέβαινε καὶ ἡ ἀδελφή του ἐκεῖ· ἡ ἑσγάτη συμφορὰ συνδιῆλλαζε τὰς γυναικας· ἡ ἔγχθρα, τὸ μίσος δὲν εἶγαν πλέον γύρων ἐδῶ . . . "Ονειρα, ἐλπίδες, σχέδια, ὅλα ὑπεχώρησαν τώρα, καὶ μία μόνη ἐπιθυμία, ἔνας μόνος διάπυρος πόθος ζωογονεῖ τὰς δύο αγαπώσας γυναικας· ὁ πόθος νὰ ἴδουν, νὰ διακρίνουν εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς τοὺς ὄφθαλμοὺς τοῦ δυσμούρου ὀλίγον νοῦν, κανὲν σημεῖον φωτεινόν . . . Τίποτε! τὸ σκότος ἔξηκολούθει νὰ καλύπτῃ τὴν σαλευθεῖσαν διάνοιαν . . .

Μίαν πρωίαν διήρχετο τὴν ἀγοράν. Ἡτο ἥρεμώτερος· εἶγε τὸ βλέμμα ώσταν αἰθριώτερον, τὸ μειδίαμα πλέον ἐκφραστικόν, ώσταν νὰ τῷ ἐδόθησαν ὑπὸ γειρὸς μυστηριώδους κόκκοι τινὲς νοημοσύνης . . . Αἴφνης τὴν ἀκοήν του ἐπληξαν ἦχοι ψυλιμωδίας. Ἐκηδεύετο κάποιος, ἔνας νέος μόλις εἰκοσαέτης, μαρανθεῖς ἀπὸ φθίσιν. Προηγοῦντο τὰ ἔξαπτέρυγα, εἴποντο οἱ ιερεῖς λευκοφορεμένοι, κατόπιν ἥρχετο τὸ φέρετρον, γεμάτον ἀπὸ στεφάνους, ἀπὸ ἄνθη τόσα, ὅποι εσκέπαζαν τὸ λείψανον τὸ μαραμμένον, ἐκτὸς τοῦ προσώπου, ἐνὸς προσώπου κατώχρου, κατίσχυνο, καὶ τὸ ὅποιον εἰς πᾶσαν τοῦ φερέτρου κίνησιν, ἐταλαντεύετο ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου ώσταν δοχεῖον κενόν . . . Παρὰ τὸ φέρετρον καὶ κύπτουσκι κάθε στιγμὴν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ — ώσταν νὰ συνωμίλουν μετ' αὐτοῦ — ἐθρήνουν δύο γυναικες — μητέρα καὶ ἀδελφή, προφανῶς — ἔξαλλοι ἐκ τῆς ἀμέτρου θλίψεως . . . Οι τρελλὸς ἐπλησίασε τὸν ιερέα δστις ἔψαλλε καὶ ἥρξατο συνοδεύσων αὐτὸν μὲ μίκην φωνὴν γλυκεῖαν, θρηνώδη, πλήρη δακρύων . . . Μετ' ὀλίγον ἐπλησίασε τὰς θρηνούσας γυναικας καὶ εἰπεν εἰς τὴν γεροντοτέραν: — Ἐσεῖς κλαῖτε κ' ἐκεῖνος σᾶς περιγελᾶ, περιγελᾶ ὅλους μας, γιατὶ δὲν εἶνε νεκρός . . . Εἶνε ἄλλοι νεκροί, ἀδιάφορο πῶς περπατοῦνε . . .

"Η θέσις ἦτο ἔξόγως τραγική· αἱ γυναικες ἐταράχθησαν ὅτε, πλησιάσας τὸν τρελλὸν κάποιος συγγενής του, τὸν ἀπήγαγε, μὴ ἐκτομίσαντα οὕτε λέξιν . . .

Εἶχε μικρὰ διακλείματα ἐχεφροσύνης, γαλήνιος παροδικῶς· ἀλλ' αἱ ἔξαψεις τοῦ πυρετοῦ ἐπανήργοντο μὲ νέχν δρυμὴν καὶ ἦτο ἀνοικονόμητος. Ἐβδότιζεν, ἔτρεγε μᾶλλον, βλέπων διαρκῶς πρὸ αὐτοῦ καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ πλήθους πατιδίων. Οἱ συγγενεῖς ἀπηλπίσθησαν καὶ ἡ σκληρὰ ἀπόφυσις ἐλήφθη. Ἡ παραφροσύνη δὲν πρέπει νὰ τρέχῃ τοὺς δρόμους . . .

Τοῦ ωμίλησαν περὶ ἐνὸς μεγάλου ταξειδίου· ἦτο τὸ ὄνειρόν του καὶ τὸ ἐδέχθη μ' ἐνθουσιασμόν· παρετηρήθη μάλιστα ποιά τις ὕφεσις τοῦ κατατρύχοντος αὐτὸν πυρετοῦ.

— Ναι θὰ φύγω, φεύγω γιὰ τὴν Λόντρα, ἔλεγεν εἰς τοὺς φίλους· ἔγετε γειά· καλὴ ἀντάμωσι, ποιὸς ξέρει ποῦ . . .

Τὴν ἡμέραν τῆς ἀναγωρήσεως, ἀπὸ τὸ πρωΐ, ἐκάθητο εἰς τὸ καφενεῖον τῆς παραλίας, φορῶν τὴν γαυτικὴν του στολὴν. Ὅτο εὐθυμότατος· ώμιλει ἀδιακόπως, μοιράζων θέσεις καὶ ἀξιώματα εἰς τοὺς γνωρίμους καὶ φίλους, ὅτε δὲ ἔφθασε τὸ ἀτμόπλοιον, ἡ γκαά του δὲν εἶχεν ὅρια.

Τὸν συνώδευσεν ἡ ἀδελφὴ του καὶ κάποιος τῶν συγγενῶν. Ἐπήδησεν εἰς τὴν λέμβον ἐλαφρὰ καὶ ἥρπασε τὸ πηδάλιον, γωρίς νὰ καθῆσῃ. Τὸ σειρήτιον τοῦ πιλικίου του ἤστραπτεν ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας καὶ εἰς τὰ χείλη του ἐπλανᾶτο εὐδαιμονίας μεδίαμα . . . Οἱ φίλοι του ἦσαν μελαγχολικοί καὶ δύο γυναῖκες ἔκλαιον· ἡ συνοδεύουσα^τ αὐτὸν ἀδελφὴ καὶ μία ἄλλη, ἡ πρώην σύζυγος, μακρὰν ἴσταμένη καὶ βλέπουσα.

— Σὲ μյὰ ὥρα εἴμαι στὴ Λόντρα! ἀνέκραξεν ὁ τρελλός· ἔχετε γειά!

Ἀκοίθως τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ γέρω Κλήμης ὁ διαλαλητὴς ἔστη ὀλίγον μακρὰν τῆς προκυμαίας ὅπου συνωστίζετο τὸ πλῆθος, καὶ διελάλησε μὲ τὴν θρηνώδη φωνὴν του·

— 'Απόψε εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴ Ντημαρχία, τὰ εἰνε παράστασι, καὶ ὅποιος τέλει, ἀς κοπιάσῃ τὸ τεάτρο τὸ νεοσωνέστατο!

Εἶχε φθάση ταχυδακτυλουργός, ἵνα δείξῃ τὰ θαύματά του εἰς τοὺς νησιώτας καὶ ὁ κήρυξ διελάλησε καθ' ὅλην τὴν πόλιν τὸ ἔκτακτον γεγονός!

Μετ' ὀλίγον ἐγγάσθη ὅτι εἶχε ληφθῆ ὁ διορισμὸς τοῦ παράφρονος ὡς πλοιάρχου.

Καὶ ἡ κωμικὴ τραγῳδία ἐξηκολούθει . . .

Μύκονος, Ἰούλιος τοῦ 1900

Π. Α. ΑΞΙΩΤΗΣ

Μήτρα καὶ τέκνον.

Μήτηρ

— "Ενας ἄγγελος ἐπῆρε τ' ἀδελφάκι σου, παιδί μου, τί δὲν θέλησε ποτέ του νὰ πικράνῃ τὴν ψυχή μου.

Τέκνον

— Γιὰ νὰ ζῶ μαζί σου πάντα εἰς τὴν ἀγκαλιά σου ἐπάνω, μάθε με, γλυκείά μου μάννα, πῶς μπορῶ νὰ σὲ πικράνω;